

نگرش دانشجویان پرستاری نسبت به عوامل موثر بر یادگیری بالینی در دانشکده های پرستاری و مامایی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی گیلان

پژوهشگران: پرنده پورقانع^۱، طاهره خالق دوست محمدی^۲، عزت پاریاد^۳، مزده بقایی^۴،

احسان کاظم نژاد^۵

(۱) کارشناس ارشد آموزش پرستاری داخلی-جراحی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دانشکده پرستاری و مامایی زینب(س) شرق گیلان

(۲) کارشناس ارشد آموزش پرستاری داخلی-جراحی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان

(۳) کارشناس ارشد آموزش پرستاری داخلی-جراحی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان

(۴) دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی

(۵) کارشناس ارشد آمار زیستی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان

چکیده:

مقدمه: آموزش یک جریان منظم جهت کمک به افراد برای کسب دانش و مهارتی جدید می باشد. آموزش یک ارتباط دو جانبه است که آموزش دهنده و یادگیرنده هر دو در آن فعال می باشند. یادگیری نیز عبارت است از فرآیند تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار بالقوه افراد. بنابراین زمانی می توان یادگیری دانشجویان را مطلوب و ارزشمند دانست که این یادگیری سبب ایجاد تغییرات رفتاری مناسب در آنان شده باشد. چگونگی یادگیری در بالین می تواند روی نگرش افراد موثر باشد و از طرفی چگونگی نگرش افراد نسبت به یک موضوع هم در رفتار و عملکرد آنان موثر است. از آنجا که بیشترین نگرش دانشجویان پرستاری در بالین شکل می گیرد که آن هم می تواند روی عملکرد آنان تاثیر بگذارد، بر آن شدیم تا نگرش دانشجویان پرستاری را در بالین مورد شناسایی و ارزیابی قرار دهیم.

هدف: تعیین نگرش دانشجویان نسبت به عوامل موثر در یادگیری بالینی (نقش مربی، کادر پرستاری، امکانات و تجهیزات بخش و همچنین قوانین و مقررات بخش)

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی با هدف تعیین نگرش دانشجویان پرستاری نسبت به عوامل موثر بر یادگیری بالینی بوده و ابزار تحقیق پرسشنامه ای با ۴۲ سؤال می باشد. نمونه ها دانشجویان ترم ششم پرستاری در دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت می باشند.

نتایج: یافته ها نشان داد که ۸۴/۶ درصد نمونه ها نسبت به عوامل موثر بر یادگیری بالینی نگرش مثبت داشته اند (نگرش مثبت به نقش مربی ۸۰/۸ درصد- نگرش مثبت به نقش کادر پرستاری ۸۰/۸ درصد- نگرش مثبت نسبت به نقش تجهیزات و امکانات بخش در یادگیری بالینی: ۸۹/۴ درصد و نگرش مثبت نسبت به نقش مقررات و قوانین موجود در بخش: ۵۱ درصد)

نتیجه گیری: با توجه به اهمیت یادگیری بالینی و داشتن نقش مهم در شکل گیری نگرش دانشجویان در جهت مثبت یا منفی لازم به نظر می رسد نگرش دانشجویان نسبت به عوامل موجود در بالین بررسی گردد و با در دسترس قرار دادن نتایج پژوهش در اختیار مسوولین و برنامه ریزان آموزش پرستاری و صلاح دید آنان، عوامل مثبت تقویت و در جهت اصلاح و رفع موارد منفی اقدام و برنامه ریزی مطلوب صورت گیرد تا در نهایت شاهد اثرات مطلوب آن در سیستم و جامعه باشیم.

کلید واژه ها: نگرش، آموزش، یادگیری بالینی، دانشجویان پرستاری

مقدمه

یادگیری هم عبارت است از فرآیند تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار بالقوه فرد که بر اثر تجربه بدست می آید(۲).

بنابراین زمانی می توان یادگیری دانشجویان را مطلوب و ارزشمند دانست که این یادگیری سبب ایجاد تغییرات رفتاری مناسب در آنان شده باشد(۲). قلمرو یادگیری گسترده بوده و در زمینه های شناختی،

آموزش یک جریان منظم جهت کمک به افراد برای کسب دانش و مهارتی جدید می باشد. این تعریف بیانگر این است که آموزش یک ارتباط دو جانبه است که آموزش دهنده و یادگیرنده هر دو در آن فعال می باشند و در جهت رسیدن به نتایج مورد دلخواه و تغییر رفتار به شکل مطلوب تلاش می کنند(۱).

در دانشجویان و آرایه خدمات مطلوب جهت مددجویان باشیم.

روش کار

این پژوهش یک مطالعه توصیفی است که در آن کلیه دانشجویان پرستاری (قبل از ورود به عرصه) دانشکده های پرستاری و مامائی استان گیلان نمونه های پژوهش را تشکیل می دادند. تعداد کل این دانشجویان ۱۰۹ نفر بود که به هنگام نمونه گیری بعلت عدم دسترسی به ۵ نفر از آنان تعداد نمونه ها به ۱۰۴ نفر رسید. ابزار گرد آوری داده ها پرسشنامه ای شامل ۵ بخش و ۴۲ سوال بود. بخش اول شامل ۴ سوال در مورد سن، جنس و معدل کل ۵ ترم گذشته و تجربه کار بالینی و بخش دوم شامل ۲۱ سوال در زمینه نگرش دانشجویان نسبت به نقش مربی بر یادگیری بالینی، بخش سوم ۱۰ سوال در زمینه چگونگی نگرش دانشجویان نسبت به نقش کادر پرستاری بر یادگیری بالینی، بخش چهارم حاوی ۶ سوال در زمینه نگرش نمونه های مورد پژوهش نسبت به نقش تجهیزات و امکانات موجود در بخش بر یادگیری و همچنین در بخش پنجم، ۵ سوال در ارتباط با نگرش دانشجویان پرستاری نسبت به مقررات موجود در بخش و چگونگی اجرای آنها بر یادگیری بالینی مطرح شده است.

اعتبار علمی پرسشنامه به روش اعتبار محتوی و اعتماد پرسشنامه از فرمول آلفاکرونباخ سنجیده شد (با اعتماد ۰/۸۹). جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده گردید و اطلاعات پس از کد گذاری جهت تجزیه و تحلیل با استفاده از نرم افزار SPSS به کامپیوتر داده شد. جهت نمایش فراوانی داده ها، میانگین و انحراف معیار از آمار توصیفی و همچنین جهت بررسی وجود ارتباط یا عدم ارتباط نگرش با مشخصات فردی، روشهای آماری استنباطی بکار گرفته شد. جهت ارتباط جنس و نگرش دانشجویان در زمینه نقش مربی، کادر پرستاری و

عاطفی و روان حرکتی را شامل می شود (۳). یادگیری بالینی، نیمی از زمان تحصیل و یادگیری را در دوران دانشجویی تشکیل می دهد و به وضوح مشخص شده است که این نوع یادگیری کمک زیادی به آنان جهت فراگیری سریعتر مطالب می نماید (۴). با توجه به اینکه چگونگی یادگیری در بالین می تواند روی نگرش افراد مؤثر باشد و از طرفی چگونگی نگرش افراد نسبت به یک موضوع در رفتار و عملکرد آنان مؤثر است (۵). بنابراین لازم به نظر می رسد که نگرش دانشجویان نسبت به عوامل مؤثر در یادگیری بالینی آنان مورد شناسایی و ارزیابی قرار گیرد.

در خصوص دانشجویان پرستاری که مدت زیادی از دوران تحصیل خود را در بالین مشغول یادگیری هستند. می توان گفت که نگرش آنان در محیط های بالینی شکل می گیرد (۴) و در این میان آنان بهترین افرادی هستند که می توان با آگاهی از نگرش شان به کیفیت این محیط پی برد. در محیط بالینی عوامل مختلفی وجود دارند که می تواند روی نگرش و در نتیجه یادگیری دانشجویان مؤثر باشد. بنابراین باید این عوامل شناسایی و عوامل مداخله گر منفی اصلاح گردند تا روی روند یادگیری دانشجویان در بالین خللی وارد نشود (۶).

عوامل متعددی وجود دارند که می توانند در یادگیری بالینی دانشجویان مؤثر باشند که از جمله آنان می توان به موارد زیر اشاره کرد:

آمادگی مناسب مربی بالینی، آماده بودن پرسنل جهت ایفای نقش کمک کننده و آگاهی آموزش دهنده، وجود وسایل و تجهیزات در بخش جهت کسب و یادگیری سریعتر و وجود قوانین اجرایی جهت به حداکثر رسیدن یادگیری دانشجویان در بالین (۷) بنابراین می توانیم با شناخت نگرش دانشجویان نسبت به عوامل مؤثر در یادگیری بالینی آنان، عوامل مؤثر را تقویت و عوامل باز دارنده را پس از شناسایی حذف یا تعدیل نماییم تا در نهایت شاهد رفتار مناسب

معنی دار آماری وجود ندارد. از دیگر یافته های پژوهش، موافق بودن اکثریت (۹۶/۲٪) دانشجویان با عبارت "حمایت کادر پرستاری از دانشجویان در موقعیتهای جدید موجب افزایش اعتماد به نفس آنان می شود" بود. در واقع زمانی که دانشجویان به یادگیری در بالین مشغول هستند، موقعیتهای جدید و استرس زایی برای آنان بوجود خواهد آمد که علاوه بر همکاری مربی به حمایت و راهنمایی کادر پرستاری نیاز دارند. همچنین نیمی از واحدهای مورد پژوهش (۴۶/۲٪) نسبت به عبارت "کادر پرستاری بعنوان یک حلقه ارتباطی بین آموخته های تئوری و عملی دانشجویان به شمار می رود"، نگرش منفی داشته اند که احتمالاً وجود چنین نگرشی را می توان حاصل عدم هماهنگی مناسب بین کادر درمان و آموزش دانست که این مسئله می تواند به عدم ارتباط مناسب بین کادر پرستاری با دانشجویان منجر گردد. همچنین بین نگرش دانشجویان با متغیر جنس و نگرش نسبت به نقش کادر پرستاری ارتباط معنی دار آماری بر اساس تست دقیق فیشر ($P \leq 0/006$) دیده شد و بین متغیر تجربه کار بالینی و معدل و نگرش دانشجویان نسبت به نقش کادر پرستاری بر یادگیری بالینی ارتباط معنی دار آماری دیده نشد.

یافته ها نشان داد که اکثریت (۹۴/۲٪) دانشجویان با عبارت «جهت مهارتهای بالینی دانشجویان به امکانات و تجهیزات در بخش نیاز می باشد» موافق بوده اند. در واقع دانشجویان جهت به مرحله عمل درآوردن آموخته های تئوری خود نیاز به وسایل و تجهیزاتی در بخش دارند. بین متغیر جنس و معدل و نگرش نسبت به نقش تجهیزات بالینی در یادگیری ارتباط معنی دار آماری دیده شد که این ارتباط معنی دار آماری بین متغیر تجربه کار بالینی و نگرش نسبت به این مورد دیده نشد. از دیگر یافته های این پژوهش، موافق بودن اکثریت (۹۴/۲٪) دانشجویان با عبارت « تطابق لازم بین اهداف آموزشی و مقررات

تجهیزات بخش از تست دقیق فیشر و جهت تعیین ارتباط بین جنس و نگرش نسبت به نقش مقررات از آزمون آماری (کای اسکوئر) استفاده گردید. از آزمون آماری T-TEST جهت تعیین ارتباط بین معدل و نگرش دانشجویان در زمینه های نقش مربی، کادر پرستاری، تجهیزات و مقررات بر یادگیری بالینی استفاده شد. همچنین جهت تعیین ارتباط بین تجربه کار بالینی و نگرش دانشجویان در زمینه های نقش مربی، کادر پرستاری و مقررات بر یادگیری بالینی از آزمون آماری کای اسکوئر بهره گرفته شد.

نتایج

اکثریت (۷۷/۸٪) نمونه ها در محدوده سنی ۲۰-۲۲ بوده اند. اکثریت (۸۲/۷٪) نمونه ها را دختران تشکیل می دادند. نیمی از دانشجویان (۵۱/۹٪) سابقه کار دانشجویی نداشتند و معدل اکثریت (۵۱/۹٪) دانشجویان در سطح خوب (≤ 16) بوده است.

با توجه به هدف پژوهش "تعیین نگرش دانشجویان پرستاری نسبت به عوامل موثر بر یادگیری بالینی"، ملاحظه گردید که (۸۴/۶٪) از کل نمونه ها نسبت به این عوامل نگرش مثبت و (۱۵/۴٪) نگرش منفی داشته اند (جدول شماره ۱).

جدول شماره ۱: توزیع نگرش واحد های مورد پژوهش نسبت به

عوامل موثر بر یادگیری بالینی

فراوانی	تعداد	درصد
مثبت	۸۸	۸۴/۶
منفی	۱۶	۱۵/۴
جمع	۱۰۴	۱۰۰
میانگین و انحراف معیار	۱۷۸ ± ۱۲	

اکثریت (۹۷٪) واحدهای مورد پژوهش با عبارت "میزان معلومات مربیان انتقال آن بر یادگیری بالینی دانشجویان تاثیر می گذارند" کاملاً موافق بوده اند و این نشانه نگرش مثبت به این امر و اهمیت وجود مربیانی آگاه و متخصص از نظر دانشجویان می باشد. همچنین یافته ها نشان داد بین جنس و معدل و تجربه کار بالینی و نگرش دانشجویان پرستاری ارتباط

(۸). در تحقیق نصیری هم نداشتن مهارت بالینی مربی از مسائلی بود که در نوع یادگیری بالینی دانشجویان تاثیر منفی گذاشته و سبب استرس آنها در بالین می گردد (۹). مربیان بالینی با آموزش و نحوه صحیح یادگیری مهارت‌ها می‌توانند سبب کاهش اضطراب دانشجویان در بخشها گردیده و فرصت و موقعیتهای مناسب را جهت کسب مهارت و یادگیری دانشجویان خود فراهم ساخته و با این کار اعتماد به نفس دانشجویان را بالا برده سبب تقویت نقش اجتماعی و تشویق استقلال در آنان گردند (۱۰). در رابطه با موافق بودن اکثریت دانشجویان در حمایت کادر پرستاری از آنان در محیط های بالین باید گفت که نحوه ارتباط پرسنل با دانشجویان یک نقش و اهمیت کلیدی در یادگیری بالینی دانشجویان داشته و می تواند یک عامل کلیدی تسریع کننده یادگیری در فراگیران باشد. همچنین وجود چنین ارتباط مثبتی بین کادر پرستاری و دانشجویان می تواند باعث شود فراگیران همواره خود را بعنوان عضوی از اعضای اصلی تیم درمان بشناسند و این مسئله می تواند در پیشرفت یادگیری آنان نقش بسزایی داشته باشد (۷). این در حالی است که دانشجویان، کادر پرستاری را بعنوان حلقه ارتباطی بین آموخته های تئوری و عملی خود نمی دانند. در صورتی که یکی از وظایف پرستاران در بیمارستانها، همکاری در جهت آموزش و یادگیری بالینی دانشجویان است، آنان می توانند همواره بعنوان یک حلقه ارتباطی بین آموخته های تئوری و عملی دانشجویان محسوب شوند (۱۱). در پژوهش ژیلز پی نیز، نمونه های پژوهش بر ارتباط مناسب بین دانشجویان و کادر پرستاری در افزایش میزان یادگیری تاکید نمودند (۱۲). بنابراین در اینجا وظیفه مدیران و مسئولین ایجاب می کند که با گذاشتن جلساتی با کادر پرستاری و مسئولین بخشها و دانشگاهها و شناساندن نقش موثر کادر پرستاری در امر آموزش و

بالینی بر یادگیری دانشجویان تاثیر می گذارد» می باشد. اما یافته های کلی نشان داد که افراد با نگرش مثبت نسبت به مقررات موجود در بخش و چگونگی اجرای آنها بر یادگیری بالینی (۵۱٪) تقریباً مساوی با در صد افرادی بود که نگرش منفی (۴۹٪) داشتند. شاید دلیل این امر ملموس نبودن مقررات و یا احتمالاً عدم وجود قوانین خاص در بخشها جهت دانشجویان باشد که موجب ایجاد نگرش مثبت و منفی به صورت یکسان گردیده است. همچنین بین جنس و نگرش نسبت به نقش مقررات ارتباط معنی دار آماری دیده شد ($X^2=10/2, P \leq 0.001$). در حالیکه چنین ارتباط معنی دار آماری بین متغیر معدل و تجربه کار بالینی با نگرش دیده نشد (جدول شماره ۲).

جدول شماره ۲: ارتباط بین نگرش واحد های مورد پژوهش نسبت به عوامل موثر بر یادگیری بالینی با مشخصات فردی آنان

مشخصات فردی	عوامل	نوع آزمون	نتایج
جنس	مربی	تست دقیق فیشر	NS
	کادر پرستاری	تست دقیق فیشر	P<0/006
	تجهیزات	تست دقیق فیشر	P<0/02
معدل	مقررات	X ²	P<0/001
	مربی	T_TEST	NS
	کادر پرستاری	T_TEST	NS
تجربه کار بالینی	تجهیزات	T_TEST	P<0/003
	مقررات	T_TEST	NS
	مربی	X ²	NS
تجربه کار بالینی	کادر پرستاری	X ²	NS
	تجهیزات	X ²	NS
	مقررات	X ²	NS

بحث و نتیجه گیری

یافته های پژوهش نشان داد که اکثریت دانشجویان نسبت به نقش مربیان بالینی به عنوان یک عامل مؤثر و مهم در امر پیشرفت یادگیری آنان در بالین واقف میباشند. در واقع جهت به مرحله عمل در آوردن آموخته های تئوری دانشجویان در بالین، حضور مربیان آموزشی بالینی مناسب و کارآمد به عنوان یک عامل تسهیل کننده یادگیری ضروری به نظر می رسد

یادگیری بالینی دانشجویان به ارتباط هر چه بیشتر این گروهها تاکید کنند.

دانشجویان با وجود امکانات و تجهیزات هر چه بیشتر در بخش جهت یادگیری بالینی آنان موافق بودند. در واقع دانشجویان با وجود ابزار و تجهیزات مختلف در بخش باید بتوانند آنچه را که به طریق تئوری آموخته اند، در عمل به کار گیرند. در واقع هر چه امکانات آموزشی و یادگیری در بالین بیشتر فراهم باشد، یادگیری در بالین بهتر صورت می گیرد و سبب می شود که دانشجویان هنگام فراغت از تحصیل، صلاحیت و شایستگی های لازم بالینی را کسب و در مواقع اورژانس، عملکرد صحیح و سریع داشته باشند (۸). این در حالی است که ما همواره شاهد کمبود فراوان تجهیزات و امکانات مختلف در بخشها هستیم و به دلایل محدودیت وسایل، امکان بسیاری از اقدامات بالینی از دانشجویان سلب می شود. در تحقیقی هم که محمدیان و همکاران (۱۳۸۴) در همدان انجام دادند، مشاهده کردند که (۸۰٪) مربیان و (۹۰٪) دانشجویان با عدم امکانات آموزش در بالین صحنه گذاشتند (۶). وظیفه مسئولین مراکز بهداشتی و درمانی و دانشگاهها بازرسی و بررسی بیشتر از مراکز درمانی و شناخت این کمبودها و برطرف کردن این کاستیها تا حد امکان می باشد. از طرف دیگر، دانشکده های پرستاری نیز باید با توجه به کمبودهای موجود در بخشها، در شروع هر ترم این مراکز را از نظر وجود امکانات مورد بررسی قرار دهند و در صورت امکان تا حدی در جهت رفع نیازهای دانشجویان خود برآیند.

قوانین موجود در بخشها و چگونگی اجرای آنها از عوامل بسیار مهم در یادگیری بالینی دانشجویان محسوب میشود (۷). قوانین و مقررات حرفه ای مجموعه ای از ضوابط و اصولی میباشد که از طریق آنها انتظار می رود اعضا مسئولیتهای حرفه ای خود را بشناسند و محدوده کار مراقبتی خود را که مجاز به انجام آن هستند مشخص نمایند (۱۱). اما وجود نگرش

مثبت و منفی تقریباً یکسان در این تحقیق را می توان نشانه ملموس نبودن یا عدم وجود قوانین خاص در بخشها جهت دانشجویان دانست. در واقع یکی از مشکلات اساسی برای دانشجویان در محیطهای بالین، عدم وجود یک قانون مشخص است و بنابراین آنان از محدوده وظایف خود خبر نداشته و این مسئله باعث می شود که دانشجویان بیشتر از آنکه در بالین تجربه و دانش کسب کنند به کارهای فرعی در بخش مشغول باشند. در تحقیقی هم که مظاهری (۱۳۸۴) در اردبیل انجام داد، نتایج نشان داد که (۶۷٪) از آنان، مشخص نبودن شرح وظایف و قوانین موجود در بخشها را یکی از مسائل عمده مشکلات آموزش بالینی ذکر کرده اند (۴). لذا با توجه به اینکه وجود قوانین و مقررات مشخص شده در بخش می تواند باعث افزایش کارایی شده و هرگونه تردیدی را که ممکن است بعلت اختلافهای فردی در نحوه انجام کار بوجود بیاید از بین می برد و سبب افزایش اعتماد به نفس و اطمینان خاطر در دانشجویان می گردد تا بدون استرس به انجام یادگیری در بالین بپردازند. پیشنهاد می شود مسئولین در جهت تنظیم مقررات و شرح وظایف جهت افراد مختلف و همچنین کسانی که آموزشهای لازم را فرا گرفته اند اقدام نمایند.

در نهایت نتایج این پژوهش می تواند در اختیار مسئولین و برنامه ریزان آموزش پرستاری قرار گیرد تا با کمک گرفتن از نتایج و پیشنهادات ارائه شده در آن تحقیقات بیشتری در جهت تعیین عوامل موثر بر نگرش و یادگیری بالینی دانشجویان پرستاری انجام داده و در نهایت عوامل مثبت و منفی شناخته شده و عوامل مثبت تقویت و عوامل منفی حذف یا تعدیل گردند و راه حلهای مفید ارائه گردد.

منابع:

- 1-Smeltzer, c. etal. Brunner & suddarths' Text book of medical-surgical nursing. Philadelphia. Lippincot Williams & wilkins. 2008.pp:50-51.
- ۲-شعبانی، حسن. مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روشها و فنون تدریس). چاپ بیستم. تهران. انتشارات سمت: ۱۳۸۵. صفحه: ۱۱.
- 3-Iwasive, C.Goldenbg, D.Andrusys, Z. Curriculum development in nursing education .Boston : Jones and Bartlett publisher. 2005.pp: 234-235
- 4-Crisp, J. Taylor, C. Potter & Perry Fundamentals of nursing, 2nd edition Philadelphia. elsvier. 2005. pp:227-447.
- ۵-مظاهری، عفت. بررسی مشکلات آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامائی و مربیان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل. مجله علمی و پژوهشی دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل. بهار ۱۳۸۴. سال هفتم صفحات ۳۰-۴۰.
- 6-Silvestri, L. Comperhensive review for the NCLEX -RN examination. 3rd edition. Elsvier: saunders.2005.pp:50-68
- ۷-محمدی، ناهید و همکاران. بررسی مشکلات آموزش بالینی از دیدگاه مربیان و دانشجویان پرستاری سال آخر. مجله علمی دانشکده پرستاری و مامائی همدان. تابستان ۱۳۸۴. شماره بیست و سوم. سال سیزدهم. صفحات ۵۱-۴۳.
- 8-Butts, J. Rich, K. Nursing Ethics. Boston: Jones and Bartelett publishers. 2005. pp: 5-6
- ۹-صابریان، معصومه. حاجی آقاجانی، سعید. فرآیند برنامه ریزی درسی در علوم پزشکی. چاپ اول. تهران: انتشارات سالمی. ۱۳۸۵. صفحات ۳۵۱-۳۴۲.
- ۱۰-نصیری، م. بررسی عوامل استرس زای محیط بالینی از دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ویژه نامه همایش سراسری آموزش نوین در پرستاری و مامائی. ۲۸ لغایت ۲۹ بهمن ۱۳۸۲.
- ۱۱-حسینی، میرمحمد. اصول مدیریت خدمات پرستاری. چاپ اول. تهران: انتشارات بشری. ۱۳۸۶. صفحات ۳۷۹-۳۷۷-۵۹.
- 12-Gillespie; M.Student-teacher connection: a place of possibility. Journal of advance nursing. 2005. 52(2). pp: 211-219.

Nursing students' attitude about factors influencing clinical learning in Medical University of Guilan

By: Pourghane.P. MSN, Khaleghdoust, T. MSN, Paryad.E. MSN, Baghaee. M. Bsc, Kazem nejad.E.Ms in Statistics

---

Abstract:

Introduction: Education is a regular process in order to aid individuals for acquiring knowledge and new skills. Education is an active interaction between educator and learner. Learning is a stable change process in individual's potential behavior. Therefore, we can only say that the students' learning is satisfactory when learning causes proper behavioral changes in them. Clinical learning can affect individual's attitude which in turn can affect behavior and practice. Since most nursing attitude is achieved in clinical settings and it can affect their practice, this study aimed to assess nursing students' attitude in clinical setting.

Objective: This study aimed to determine students' attitude toward effective factors in clinical learning (role of instructor, nursing personnel, ward utility and also ward guidelines).

Methods: Findings showed that 84.6% of samples had positive attitude toward clinical learning (positive attitude toward role of instructor and nursing personnel was both 80.8%. Positive attitude toward role of utilities in clinical learning and role of present roles and regulations inward was 89.4% and 51% respectively).

Conclusion: In attention to the importance of clinical learning and its role in the direction students' attitude, it seems necessary to assess their attitude toward present factors and make the result available to managers and education planners so that they can improve positive factors and current the negative factors.

Key words: Attitude, Education, Clinical learning, nursing students

---